

УДК 81`25

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-210-30>

ЕДИТОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ ПЕРЕКЛАДУ ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО ЯК ПРОПОЗИЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

GEORGE LUCKYJ'S EDITORIAL CONCEPT OF TRANSLATION AS A PROPOSAL FOR ADVANCING UKRAINIAN STUDIES GLOBALLY

Одрехівська І.М.,

*orcid.org/0000-0002-2568-8775**Scopus-Author ID: 57193123179**кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики**імені Григорія Кочура**Львівського національного університету імені Івана Франка;**наукова співробітниця та лектор української і східноєвропейської культури,**Школа славістичних та східноєвропейських студій**Лондонського університету*

У цій статті проаналізовано підходи Юрія Луцького (George Luckyj) до перекладу та представлення українських творів для англомовної аудиторії, зокрема принципи їхнього редагування, упорядкування і соціокультурного позиціонування, що демонструє потенціал його едитологічної концепції для принципового переформатування сфери україністики на міжнародному рівні сьогодні. У розвідці доведено, що розширення інтерпретаційних рамок та нарощення інтелектуального символічного капіталу було засадничою метою едитологічної концепції Юрія Луцького – візія, яка не втрачає актуальності й досі. Спираючись на проведений аналіз, можна виокремити чотири ключові компоненти його едитологічної концепції перекладних видань: історико-діалогічний підхід (ширша контекстуалізація), тематична вибірковість, ґрунтовний паратекстуальний супровід та релевантний переклад. Стрижнем концепції є деколонізація знання: Юрій Луцький прагне представити українську літературу як рівноправну складову світового культурного дискурсу, виходячи за межі колоніальних наративів. Це доводять підготовлені ним англомовні видання творів Миколи Хвильового, прози модерністів 1920-х рр. та загальновідомої читанки «Modern Ukrainian Short Stories», окрім низки інших ініціатив. Його віховим видавничим проектом позиціонуємо антологію документів-першоджерел української інтелектуальної історії в англомовних перекладах «Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995», який було реалізовано 1996 року у Торонто в співпраці з Ральфом Ліндгаймом. У цьому контексті, стаття теж актуалізує едитологію перекладу як важливий міждисциплінарний напрям перекладознавства, що дає змогу всеохопно поглянути на історіософію рецепції української культури в іншомовному просторі та комплексно проблематизувати інтерпретаційні зсуви.

Ключові слова: редактор перекладу, упорядник, переклад, українські студії, едитологія перекладу, перекладознавство.

The present article analyzes George Luckyj's approaches to translating and presenting Ukrainian cultural works to an English-language audience, focusing on the principles of editing, arrangement, and sociopolitical positioning. The study demonstrates the potential of his editorial concept for fundamentally reshaping the field of Ukrainian studies at the international level today. The article argues that expanding interpretive frameworks and increasing intellectual symbolic capital was a fundamental goal of George Luckyj's editorial concept – a vision that remains relevant today. Based on the analysis, four key components of his editorial framework for translated publications can be identified: a historical-dialogical approach (broader contextualization), thematic selectivity, comprehensive paratextual accompaniment, and relevant translation. The core of the concept is the decolonization of knowledge: Luckyj sought to present Ukrainian literature as an equal component of the global cultural discourse, going beyond colonial narratives. This is evidenced by his English-language editions of Mykola Khvylovy's works, the prose of the 1920s modernists, and the well-known anthology «Modern Ukrainian Short Stories», among other initiatives. His landmark publishing project is positioned as the anthology of documents

and primary sources of Ukrainian intellectual history in English translations, «Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995», which was implemented in 1996 in Toronto in collaboration with Ralph Lindheim. In this context, the article also actualizes editorial studies of translation as an important interdisciplinary area of translation studies, which allows for a comprehensive view of the historiography of the reception of Ukrainian culture in the foreign language space and a complex problematization of the ensuing interpretive shifts.

Key words: translation editor, compiler, translator, Ukrainian studies, editorial studies of translation, translation studies.

Актуальність проблеми. У сучасному перекладознавчому дискурсі виокремлюється напрям едитології перекладу, що ретельно досліджує багатоаспектний процес підготовки перекладних текстів до публікації та їхню структуру, висвітлюючи складну взаємодію між редакторами, перекладачами та іншими зацікавленими сторонами у створенні високоякісного кінцевого продукту [1; 2; 3]. Відповідно, ця стаття продовжує низку досліджень авторки, присвячених цьому напрямку [4; 5; 6]. Ураховуючи новітні акценти щодо важливості розробки методології аналізу редакторсько-видавничих практик перекладу, а також з огляду на потребу вийти за рамки виключно теоретичних міркувань й поглибити історіософські та метакритичні перспективи едитологічного аналізу перекладних видань, варто поглянути на авторські концепції представлення та поширення перекладної літератури, зокрема української літератури в англомовному світі.

У цьому контексті перекладацько-видавнича діяльність Юрія Луцького (George Luckyj), відомого літературознавця та перекладача, одного з фундаторів українознавчих студій на північноамериканському континенті, професора й довголітнього завідувача кафедри славістики Торонтського університету, заслуговує особливої уваги. Її унікальність полягає у тому, що Юрій Луцький зумів «жити у двох світах» (за однойменною назвою збірки його праць [7]): досліджувати та писати про українську культуру для англомовного читача й активно долучатися до українського наукового поля, коли це стало можливо (1980–1990-ті рр.). Невипадково Юрій Шевельов назвав Луцького «провідником українських студій на чужині» [3, с. 5], адже комплексна студія 1975 р. «Ukrainian Studies in the West: Problems and Prospects» авторства Юрія Луцького формувала тогочасний порядок денний для низки ініціатив в україністиці [8]. Сам професор скромно розумів, що світ знає про Україну дуже мало, і це підказало йому відповідну роль у майбутній кар'єрі – «роль популяризатора», щоб розповісти північноамериканським англомовним читачам про українську літературу так, аби вони могли сприйняти цю інформацію не як пропаганду, а як стимул для подальшого вивчення [9].

Окрім низки монографічних праць, видавничі проекти Юрія Луцького – двомовна (англо-українська) хрестоматія української літератури «Modern Ukrainian Short Stories» (1973; доповнене перевидання 1995), англомовний посібник «Ukrainian Literature in the Twentieth Century: A Reader's Guide» (1992) та візіонерські антології «Stories from the Ukraine by Mykola Khvylovy» (1960), «Discordant Voices: The Non-Russian Soviet Literatures» (1975), «Before the Storm: Soviet Ukrainian Fiction of the 1920s» (1986), «Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995» (1996), а також ініційовані масштабні видання, зокрема англійський переклад трьох тематичних томів «Енциклопедії українознавства», які були написані й видані (1949–1952) під керівництвом Володимира Кубійовича і Зенона Кузеля в осідку НТШ в містечку Сарсель біля Парижу, кидали потужний виклик домінуванню русистики та колоніальній перспективі у західному академічному знанні про Україну й центрально-східну Європу. Саме в такій оптиці – з фокусом на глобальний запит на розвиток українських студій через повномасштабну російсько-українську війну – вкрай важливо сьогодні проаналізувати вже опубліковані раніше праці та успішні практики «експлікації» українського нарративу, щоб формувати якісну пропозицію надалі. Отож, едитологічна концепція перекладу Юрія Луцького постає релевантним вихідним пунктом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найповніше концептуальне висвітлення внеску Юрія Луцького в українські студії у глобальному вимірі бачимо у статті Ольги Лучук 2010 р. «Юрій Луцький: між Україною і Заходом. Нотатки про наукову сесію до 90-річчя від дня народження вченого» [10], де окреслено магістральні вектори його творчості на основі виголошених доповідей у рамках окремої сесії на його присвяту в межах міжнародної наукової конференції «Україна і світ: прагнення змін», яку проводило Фулбрайтівське товариство у Києві. Біографічні огляди пропонують статті Романа Корогородського [7, с. 10–46], а також Олега Ільницького [11] та Марка Роберта Стеха [12]. Надія Колошук опублікувала розвідку-інтерпретацію щоденника Юрія Луцького в дуальному ракурсі «українське» vs «чуже» [13]. Запропонована тут студія – це новий виток у вивченні концепції Юрія Луцького, тому що в епіцентрі постає едитологічна траєкторія його діяльності як перекладача, редактора та упорядника англomовних видань української літератури, що загалом проливає світло на історіософію представлення української культури в північноамериканському просторі.

Виходячи з цього, **мета дослідження** – проаналізувати підходи Юрія Луцького до перекладу українських творів для англomовної аудиторії, принципів їхнього редагування, упорядкування і позиціонування, що демонструє потенціал його едитологічної концепції для принципового розширення сфери україністики на міжнародному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. В одній зі статей, опублікованих одразу після здобуття Україною незалежності, Юрій Луцький формулює таку світоглядну позицію: «Досягнути своїх коренів, розвалити віковичне імперське гальмо, утвердити себе в народі і в державі – всього цього ще може бути мало, щоб вивести українську культуру в широкий, насамперед західний світ. Чому? Тому, що вихід на світову арену не такий простий. Для того, щоб вийти в світ, треба *зберегти віддаль від себе*» (курсив – І.О.) [14, с. 139]. Власне, дослідник вважав надважливим вміти змінювати дистанцію та втримувати відстань для того, щоб охопити цілісну картину культурного простору, адже це відкриває ширший спектр поглядів і приховані закономірності й дає змогу краще оцінити композицію. Роман Корогородський вдало окреслив: «Автор [Юрій Луцький] категорично відмовляється розглядати українську реальність виключно як самодостатню категорію – «саму–в–собі». Для Юрія Луцького така вузькість означена словом «гетто». Він послідовно наполягає на контекстуальності самого поняття «Україна» як невіддільної частини світового культурно-історичного простору» [7, с. 14].

В автобіографічному етюді Юрій Луцький теж писав: «Уже студентом-аспірантом я відчув, що українську наукову працю на чужині треба робити не з погляду рідного загумінку, а з об'єктивної наукової перспективи, яка панує на Заході. Не вузьколобою пропагандою, а справжньою науковою роботою зарекомендуємо Україну найкраще світові» [7, с. 47]. Сьогодні цю думку продовжує Рорі Фіннін, який акцентує на двох крайнощах в світових українських студіях – з одного боку, провінціалізації української культури, а з іншого – її політизації; на його погляд, це – практики, які зводять дуже яскраві, проте складні культурні постаті «або до нуля, або до героїв», і така біфуркація мислення може придушити концептуальну інноваційність у представленні українського наративу [15]. З тактом, добре обґрунтованим апаратом та діалогічністю до ширшого контексту – саме у такому ключі вбачав Юрій Луцький ефективне вписування чи т.зв. «перевідкриття» української літератури, культури й історії у світовому обширі, що і стало фундаментальною позицією його едитологічної концепції.

Для прикладу, Франк Сисин у рецензії на справді епохальне видання «Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995» за редакцією і в перекладі Юрія Луцького та його колеги Ральфа Ліндгайма, яке вперше подає англійські переклади 42 документів української інтелектуальної історії за чотири століття, зазначає таке: «На щастя, добре написаний вступ поміщає тексти в ширший інтелектуальний контекст і згадує авторів, яких не вдалося включити до збірки [...] Упорядники мудро не обмежують свій вибір текстів

лише тими, що є важливими для української політичної культури. Включення Прокоповича дає уявлення про український вплив на сучасну російську політичну думку [...] Вони наслідували аналогічну схему для XIX століття, включивши, окрім вибраних творів Костомарова, Шевченка, Куліша, Драгоманова, Качали, Нечуя-Левицького та Грінченка, листи Гоголя про його українську ідентичність, текст відомого мовознавця Потебні про мовну денаціоналізацію, а також приклади з праць українського філософа Юркевича» (переклад – І.О.) [16, с. 128]. Працюючи у такому діалогічному та ширшому форматі, Юрій Луцький послідовно стверджував про необхідність «переосмислення рідних коренів» [7, с. 45] для «покінчення з віковою ізоляцією» [7, с. 44], щоб «відзискати віру у себе та черпати з неї» [7, с. 227]. Вагомість цієї праці влучно підкреслили упорядники у передмові: «Без документів сама історія залишається непідтвердженою розповіддю» [17, с. 3]),

У контексті включення листів Гоголя у вищезгадане видання, важливо додати, що саме Юрій Луцький став першим, хто поглянув на його творчість у рамках української інтелектуальної історії початку 19 століття в монографії 1971 р. «Between Gogol and Shevchenko: Polarity in the Literary Ukraine, 1798-1847», вказуючи, що тоді інтелігенція опинилася перед складним вибором: змиритися з маргінальним становищем України в складі Російської імперії та спостерігати за поступовою втратою української культури, або розпочати національно-визвольний рух для забезпечення незалежного розвитку України. Луцький вважає Гоголя та Шевченка емблематичними фігурами цієї епохи, трактуючи Гоголя як “консервативного малороса”, а Шевченка – з духом “нової людини” [18].

Розширення інтерпретаційних рамок та нарощення інтелектуального потенціалу – це засаднича мета едитологічної концепції Юрія Луцького. Коли у 1960 р. він публікує у Нью-Йорку англійські переклади творів Миколи Хвильового, одразу в назву кидає читачеві «якір» – «Stories for the Ukraine», у підназві подає «Five short stories by the leading Soviet Ukrainian writer who committed suicide in 1933» («П'ять оповідань провідного радянського українського письменника, який покінчив життя самогубством у 1933 році») зі конденсованим поясненням під титульною назвою: «In 1925, Khvylovy was a rising star of Soviet Ukrainian literature, but when in the early 1930s, the Party instituted a campaign of terror against [...] Ukrainian culture and literature, Mykola Khvylovy shot himself» («У 1925 році Хвильовий був висхідною зіркою, але коли на початку 1930-х років партія розпочала кампанію терору проти української культури та літератури, він застрелився») [19]. Далі слідує – розгорнута передмова, яка вводить англійського читача у контекст життя автора, проте Луцький «фоново» розставляє потрібні акценти, зокрема: «The revolution of 1917 had a different character in Ukraine that it had in Russia. In Ukraine it was fought primarily as a war of national liberation» («Революція 1917 року в Україні мала інший характер, ніж у Росії. В Україні вона відбувалася передусім як національно-визвольна війна») [19, с. 2], де згодом також цитує тези з памфлету Хвильового «Україна чи Малоросія». Наприкінці збірки, тобто власне після перекладів «Puss in the Boots», «My Self (Romantica)», «A Sentimental Tale», «The Inspector-General» та «Ivan Ivanovich», Луцький додає фрагментарний переклад статті-спогадів Аркадія Любченка під назвою «His Secret (Reminiscences)», що гармонійно підсумовує наратив про Хвильового.

Проте Луцький цим не завершує: на зворотній обкладинці він відкрито показує цинічність радянської системи й додає англійський переклад цитат з критики Йосифом Сталінін 1926 заклику Хвильового «Геть від Москви!» («At a time when Western European proletarians look with enthusiasm to the flag flies over Moscow, this Ukrainian communist Khvylovy has nothing to say in favor of Moscow, except to call on Ukrainian leaders to run away from Moscow as fast as possible» / «У той час, коли західноєвропейські пролетарі із захопленням дивляться на прапор, що майорить над Москвою, цей український комуніст Хвильовий не має більше нічого сказати на користь Москви, окрім заклику до українських лідерів якнайшвидше тікати від Москви»)

та з московської «Літературної газети» про літературознавчу інтерпретацію Луцьким стилем Хвильового («To say, as Luckyj does, that Khvylovy's works represent a Ukrainian literary renaissance is a mockery...»). Іншими словами, Луцький публікує вдало відібрані твори в естетично довершених перекладах з добре підготовленим інтерпретаційним апаратом (передмова, прикінцева стаття Любченка та додаткові виноски-тлумачення в перекладних текстах) та водночас формує опозицію титульної і зворотньої обкладинки (наголошую, що це – 1960 р.), викриваючи усю абсурдність радянського механізму.

Через 13 років за редакцією Луцького виходить двомовна читанка українських оповідань «Modern Ukrainian Short Stories» у серії «Ukrainian Academic Press», яка презентує загалом 15 текстів 11 українських авторів, серед яких – і Микола Хвильовий. Якщо у виданні 1960 року Ю. Луцький включив програмний текст «Я (Романтика)» у перекладі Костянтина-Генрі Андрусишина, то у цьому виданні подано новий переклад Юрія Тарнавського. Керуючися методичною спрямованістю публікації, а саме – її націленістю для студентів, які поглиблено вивчають українську мову, Луцький у редакторській передмові окреслює, що перекладачі співпрацювали, щоб забезпечити адекватні паралельні тексти, і було прийнято рішення не нагромаджувати пояснень до тексту у виносках чи в самих фрагментах. Для прикладу, візьмімо перше речення оповідання: «З далекого туману, з тихих озір загірної комуни шелестить шелест: то йде Марія». І порівняємо дві інтерпретації, які включив Луцький у видання 1960 р. та 1973 р. відповідно: 1) «From distant misty regions, from the calm lakes of the intangible Commune¹ there rustles a whisper: Maria is coming» (пер. К.Г. Андрусишина) з виноскою наприкінці сторінки: «Khvylovy often uses the image of Intangible Commune, Distant Commune, or Commune beyond her hills, to convey his dream of an ideal communist state» [19, с. 31]; 2) «Out of the distant mist, out of the quiet lakes of untouchable communism, a rustling sound is heard: the Virgin Mary is walking» (пер. Ю. Тарнавського) [20, с. 116]. Як бачимо, перший переклад надто буквальний і зосереджується через виноску на ідейній складовій у світогляді Хвильового-автора, тобто його вірі в ідеальний комунізм, де панує справедливість та повага до людських прав, тоді як другий переклад ставить акцент на естетиці та релігійному символізмі Хвильового, відкриваючи ширший простір для читацьких інтерпретацій. Уникнення складних або архаїчних мовних засобів та використання простіших образів «distant mist» та «quiet lakes» налаштовує на безпосередніший зв'язок з читачем у другому перекладі, що важливо з огляду на сучасну студентську аудиторію. З цього можемо прослідкувати логіку Юрія Луцького. Загалом, проєкт відбувся за підтримки грантової програми з гуманітаристики у Торонтському університеті, та читанку було перевидано 1995 року, враховуючи її популярність. Вона досі широко використовується в курсах з української літератури за кордоном.

У передмові до читанки Луцький досить побіжно подав: «During the 1920s Ukrainian literature enjoyed a brief renaissance which was cut short by the onset of Stalinism. It is in this period that writers like Khvylovy, Pidmohylny, Kosynka and Yanovsky wrote their best works» [20, с. 8]. Окрім вже згаданого Хвильового, антологія включала оповідання Григорія Косинки «Black Night» (пер. А. Сейведж) та «In the Grainfields» (пер. Р. Багрій-Пікулик) й «A Boat in the Sea» Юрія Яновського (пер. А. Сейведж). Це був перший крок до більшого проєкту Юрія Луцького про українську прозу 1920-х рр., який вилився у видання 1986 р. антології «Before the Storm: Soviet Ukrainian Fiction of the 1920s» за редакцією Юрія Луцького (окремі твори – в перекладі Юрія Ткача). Назвавши цю епоху «золотим десятиліттям сучасної української літератури» [21, с. 7] у вступі до книги, Луцький упорядкував тексти 17 українських авторів, більшість з яких були проскрибовані в Радянському союзі та фактично дебютували в англomовному перекладі – Гео Шкурупій, Майк Йогансен та ін.

У передмові Луцький далі вказує: «For the record, nine of the contributors to this volume perished in the GULAG or were shot (Kosynka), one committed suicide (Khvylovy), and the remaining

seven were either kept under prolonged arrest or police surveillance. Yet in their works, published here and elsewhere, nothing remotely counter-revolutionary can be found. How is one to contradict, then, the suspicion common among Ukrainian readers that these writers might have been hounded and destroyed precisely because they succeeded in making Ukrainian literature less provincial and attempted “to bring it,” as Khvylovy wrote, “onto the world stage”? The concern of the Kremlin, then and now, was that the world arena should be open to Russian art and literature, not to that of its Republics [...] Cultural imperialism is a legitimate explanation» («Для довідки: дев’ятеро з авторів цієї збірки загинули в ГУЛАГу або були розстріляні (Косинка), один покінчив життя самогубством (Хвильовий), а решта семеро перебували під тривалим арештом або під наглядом поліції. Проте в їхніх творах, опублікованих тут та деінде, не можна знайти нічого навіть віддалено контрреволюційного. Як тоді заперечити поширену серед українських читачів підозру, що цих письменників могли переслідувати і знищили саме за те, що їм вдалося зробити українську літературу менш провінційною і спробувати, як писав Хвильовий, “вивести її на світову арену”? Занепокоєння Кремля – і тоді, і зараз – полягало в тому, щоб світова арена була відкрита для російського мистецтва та літератури, а не для її республік [...] Культурний імперіалізм – тут легітимне пояснення») [21, с. 8]. Через введення такого паратекстуального обрамлення, Юрій Луцький чітко актуалізує гуманізаційний вектор видання (через емпатію та повагу до текстів авторів), оскаржує радянський наратив (через представлення переслідувань як придушення українського авангардного самовираження), тим самим посилюючи значущість перекладених творів як виклик загальній провінційності. Зробивши прямий акцент на культурному імперіалізмі та колоніальному приписуванню світових здобутків лише російській літературі, упорядник відкрито розриває конвенційну практику рецепції т. зв. радянської літератури.

На основі такого оглядового аналізу редакторської, упорядницької та перекладацької творчості Юрія Луцького варто підсумувати його едитологічну концепцію перекладу й видання української літератури в англomовному світі. Тут можна одразу виокремити чотири ключові компоненти, які за Луцьким вважаємо магістральними для подання: (1) **історично-діалогічна перспектива** представлення творів (контекстуалізація, ширше тло і творення паралелей); (2) **тематична вибіркoвiть** і формування специфіки подання саме обраних текстів; (3) **паратекстуальний супровід** та (4) якісний і **релеватний** для цільової читацької аудиторії **переклад**. Стрижневим у його концепції є подання текстів не лише як ізольованих артефактів, а як частини більшого світового наративу (культурного й історичного). Це вказує на деколоніальний вектор концепції Луцького, коли першочерговим завданням стає відмежування від колоніальної матриці й насадженого алгоритму подання інформації. Істотним в його концепції є вписування українського твору в ширше світове тло, що вважається визначальним для «перевідкриття» тексту в іншомовній інтерпретації.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Працюючи на стику літературознавства, історії, культурології та перекладознавства, Юрій Луцький пропонує комплексний підхід до перекладу та видання української літератури, який включає не лише пропозицію адекватного перекладу, а і його контекстуалізацію через паратекстовий супровід та формування тематичного акценту. Сьогодні цей підхід імplementовано також в практиці Марка Андричика, який за останні роки підготував дві важливі збірки – «The White Chalk of Days: The Contemporary Ukrainian Literature Series Anthology» (2017 р.) та її перевидання «Writing from Ukraine: Fiction, Poetry and Essays since 1965» (2022 р.). Ці публікації за хронологічним добром текстів продовжують траєкторію, розпочату Юрієм Луцьким. У цьому контексті, підсумована едитологічна концепція може стати основою для розробки стратегій популяризації української літератури в англomовному світі та має різновекторні перспективи для подальшого розвитку. Цілком раціональним кроком стала б навіть розробка методичних рекомендацій для видавців, редакторів та упорядників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Mossop B. *Revising and editing for translators*. Routledge, 2020.
2. Nergaard S. The (In)visible Publisher in Translations: The Publisher's Multiple Translational Voices. *Authorial and Editorial Voices in Translation 2 – Editorial and Publishing Practices*. Montréal: Éditions québécoises de l'œuvre, collection Vita Traductiva, 2013.
3. Pokorn N. K. Who are the real guardians of translated texts? Translators, editors and others. *Hieronymus*. 2018. Vol. 5. P. 1–25.
4. Одрехівська І. Від соціології до едитології перекладу: метатеоретичний вимір. *Південний архів (філологічні науки)*. 2024. № 97. С. 54–60.
5. Одрехівська І. Едитологія перекладу як напрям перекладознавчих досліджень. *Studia Methodologica*. 2024. № 57. С.165–173.
6. Odrekhivska I. Translation editology: conceptualising the interdisciplinary area of Translation Studies. *Respectus Philologicus*. 2017. Vol. 31. P. 92–100.
7. Луцький Ю. *З двох світів: Публіцистика. Естетика. Історіософія*. Уп. Романа Корогодського. Київ: Гелікон, 2002. 400 с.
8. Luckyj G. Ukrainian Studies in the West: Problems and Prospects. *Ukraine in the Seventies*. Ed. by P. Potichnyj. Oakville, 1975.
9. Луцький Ю. *На сторожі: Друга частина споминів*. Ред. М.Рябчук. Київ: Критика, 2000. 111 с.
10. Лучук О. Юрій Луцький: між Україною і Заходом. Нотатки про наукову сесію до 90-річчя від дня народження вченого. *Слово і час*. 2010. № 9. С.117–119.
11. Pnytzkyi, O. S. George Stephen Nestor Luckyj (1919-2001). In memoriam. *Canadian Slavonic Papers / Revue Canadienne des Slavistes*. 2001. Vol. 43. № 4.
12. Stech M.R. One of the Galician Cohort of 1919: George Luckyj's Contribution to Ukrainian Studies in North America. *Ab Imperio*. 2020. Vol. 1. P. 253–276.
13. Колошук Н. «Ми бідні і страшенно гупі, але ми не «мізерні азіяти»...»: українське і чуже у щоденнику Юрія Луцького. *Слово і час*. 2014. № 7. С. 26–34.
14. Луцький Ю. Про віддаль від себе. *Сучасність*. 1992. № 5. С. 138–141.
15. Finnin R. Ukrainian studies today: war, ethics, and the importance of the humanities. *Proceedings of the CIUS Fortieth Anniversary Conference (14–15 October 2016)*. 2016. URL: <https://cius40.artsrn.ualberta.ca/8-2/round-table-ii-new-challenges-ukrainian-studies/rory-finnin-ukrainian-studies-today-war-ethics-importance-humanities/>
16. Sysyn F. Review of *Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995*, ed. by G. Luckyj and R. Lindheim. *University of Toronto Quarterly*. 1997. Vol. 67. № 1. P. 128–129.
17. *Towards an Intellectual History of Ukraine: An Anthology of Ukrainian Thought from 1710 to 1995*. Ed. G. Luckyj and R. Lindheim. University of Toronto Press, 1996. 432 p.
18. Luckyj G. *Between Gogol' and Ševčenko: Polarity in the Literary Ukraine, 1798–1847*. Munich, 1971.
19. Khvylovy M. *Stories from the Ukraine*. Transl. and ed. George Luckyj. New York: Philosophical Library, 1960. 234 p.
20. *Modern Ukrainian Short Stories*. Ed. by G. Luckyj. Englewood: Ukrainian Academic Press, 1995. 230 p.
21. *Before the Storm: Soviet Ukrainian Fiction of the 1920s*. Ed. by G. Luckyj. Michigan: Ardis Publishers. 1986. 267 p.